

EESTI KEELE JA KIRJANDUSE INSTITUUT

INSTITUTET FÖR ESTNISK SPRÅK- OCH LITTERATURFORSKNING
INSTITUTE OF ESTONIAN LANGUAGE AND LITERATURE

c/o Stockholms Universitet - Finska institutionen - Fack 104 05 Stockholm 50 - Tel. 08/15 01 60/1338 - Postgiro 35 45 37-3

STOCKHOLMS UNIVERSITET

Finska institutionen

S-106 91 STOCKHOLM

/ Paul Laan

Stockholmis 22. nov. 1994

gu
likooli
uurimisgrupp

PEDAGOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K 14877

Ehitajate tee 5

EE 0108 TALLINN

V.a. prof. Väino Rajangu.

Kahjuks ei jõudnud ma Teie kirjale määratud ajaks vastust saata. Haigusjuhtumi tõttu kodus pidin end tööülesannetest vabaks võtma. Teie kiri ootas mind mu töökohas.

"Meie Elu tähtraamatut 1994" ei ole ma näinud, nii ei tea ka ütelda, kui täpsed on andmed Rootsis tegutsevate koolide kohta. Üksikasjalikke andmeid Stockholmi Eesti Gümnaasiumi osas ei ole praegu võimalik esitada, kuna kooli arhiivi kuuluva materjal on laiali ja korrastamata. Kuna kool enam ei tööta, siis pole need andmed hetkel ka tähtsad.

Gümnaasium alustas algu! tööd õhtukursustena mõned korrad nädalas, kuid kujunes peagi üsna suureks kooliks. Esialgu töötati "omal jõul", hiljem saadi ka riigitoetust. Asutamisaasta on 1945. 60-ndate aastate lõpul hakkas õpilaste arv kahanema ja suvel 1970 suri kooli asutaja ning direktor Henno Jänes. Samal aastal lõpetas viimane lend. Kuid vist juba aastal 1972 taaselustati õppetegevus. Töötati nüüd väikestes ainegruppides kuni a.1988, mil saadeti välja "esialgu" jällegi viimane lend. Meil aastail olid lennud erineva suurusega, väiksed ja veidi suuremad. Kooli juhatajaks sellel perioodil oli Johan Ungerson, kes pole ka enam elavate seas. Mina ise lõpetasin kolmandas lennus. Olime esimesed, kes sooritasime eksamid juba rootsi üliõpilaseksami nõuete kohaselt (a. 1948). Hiljem olen selles koolis töötanud palju aastaid eesti ja saksa keele õpetajana. Täpsemaid andmeid pole praegu võimalik anda. Gümnaasium on enne a. 1970 välja andnud rida publikatsioone, kus kooli elu hästi peegeldub. Mõned aastast tagasi külastas mind pr. Sang (Joel Sanga abikaasa) ja esitas küsimusi. Saatsin talle pärast seda hulga äratõmbeid ilmunud koolialbumitest. Mul ei ole praegu kuidagi võimalik sama asja korrata. Võib-olla kunagi tuleval aastal.

Eesti Keele ja Kirjanduse Instituut asutati a. 1959 Stockholmi ülikooli eesti osakonna juurde. Eesmärgiks oli arendada uurimust, korraldada õppe-tegevust ja välja anda publikatsioone. Henno Jänes oli selle juhataja. Pärast tema surma 1970 tulid minna Instituudi juurde samades ülesannetes. Juhatuse esimees oli alul Johannes Aavik, siis dots. Valter Tauli ja tema järel minna. Instituut on muidugi püüdnud organiseerida õppetegevust Stockholmi ülikooli juures. Mitmel põhjusel on see siiski toimunud sporaadiliselt. Üks eesti keele kursus toimus möödunud sügisel ja jätkub praegu. Varem oli Henno Jänes eesti keele lektoriks ülikooli juures ja andis lektorikursust regulaarselt. Pärast tema surma tulid suured muudatused ülikoolide õppetöös.

Alates sügisest 1972 on Eesti Keele ja Kirjanduse Instituut igal aastal kuni tänaseni korraldanud eesti keele kursusi Stockholmis (väljaspool ülikooli). Alul nii eesti keelt valdajale kui ka muulastele. Õige varsti nõudis vajadus kursuste korraldamist eelkõige eesti keelt mittevaldajale. (Vabandage - masinalint hakkab lõppema). On töötanud korraga kaks kuni kolm gruppi eri tasemel. Huvi on alati olnud suur. Kuna selles hoones, kus töötan, toimub praegu remont ja minu toaski on kõik paberid laiali ning osaliselt kastides, ei ole võimalik täpsemat informatsiooni anda. Ehk hiljem, kui vajate. Mõned lühikesed ülevaated Instituudi tegevusest on olemas. Üks rootsikeelne on vast kõige täielikum.

Vabandage, et saan Teie küsimustele ainult niipalju vastata. Olukord nii kodus kui tööl on suureks takistuseks. Jääme lootma edaspidisele.

Parimate tervitustega

Teie

Paul Laan

P.S. Eesti keele täiendusõpetust ja informatsiooni kodumaal toimuvast on Instituut pidevalt andnud ka kokku 14 suvekursusel eesti pedagoogidele, üliõpilastele ja noortajuhtudele aastatel 1972-1988. P.L.

(Kursusi korraldas Eesti Komitee ja seal olid alati ka teised ained päevakorral).